

для відшкодування завданих державі збитків, усунення причин, що призвели до фінансових втрат. Більшість із цих функцій покладено на Державну аудиторську службу України.

Однією з причин незадовільного стану фінансового контролю в Україні є недотримання принципу гласності контролю. Щоб цього уникнути необхідно періодично оприлюднювати своєчасну та достовірну інформацію щодо напрямів використання бюджетних коштів, ефективності й результативності їх для суспільства загалом.

Для удосконалення діяльності державного фінансового контролю доцільно:

- оптимізувати функції та повноваження всіх контрольних органів, що буде сприяти формуванню ефективної організаційної структури системи державного фінансового контролю;
- розмежувати внутрішній і зовнішній контроль, що буде сприяти незалежності та самостійності контролюючих органів та об'єктивності у проведенні перевірок;
- розробити та реалізувати концепцію цілісної системи державного фінансового контролю, яка буде

заснована на єдиних принципах, правилах, методології та інформаційній базі [4].

Також є доцільним використати досвід зарубіжних країн, оскільки більшість з них набагато раніше, ніж Україна перейшли до ринкової економіки [2]. Але перед тим, як запозичувати та впроваджувати певні аспекти організації державного фінансового контролю, необхідно усвідомити, що займатись повним копіюванням західного досвіду неефективно, потрібно використовувати тільки найкращі досягнення зарубіжних вчених, які можуть бути органічно адаптовані до вітчизняної економіки, менталітету, існуючої системи обліку і контролю. Це надасть можливість українським фахівцям якнайкраще вдосконалити існуючу в Україні систему контролю.

Отже, запропоновані напрями удосконалення сприятимуть створенню єдиної системи державного фінансового контролю в Україні, удосконаленню законодавчих актів, що регламентують організацію контрольної діяльності, підвищенню якості його організаційного, методологічного та інформаційного забезпечення.

Література

1. Березовська Н. І. Державний фінансовий контроль в Україні та шляхи його вдосконалення // *Фінанси України*. – 2009. – № 8. – С. 118.
2. Гулько В. В. Удосконалення механізму державного фінансового контролю в Україні / В. В. Гулько // *Актуальні проблеми економіки*. – 2010. – № 12. – С. 181-185.
3. Мних Є. Пріоритетні напрямки вдосконалення фінансового контролю на новому етапі розвитку ринкових відносин в Україні / Є. Мних // *Фінансовий контроль*. – № 4. – 2009. – С. 56-59.
4. Сюркало Б. І. Державний фінансовий контроль в контексті сталого економічного розвитку / Б. І. Сюркало // *Державне управління: удосконалення та розвиток*. – 2012. – № 2. – С. 14-17.

УДК 336.144

БЮДЖЕТНЕ ПЛАНУВАННЯ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ

Вансович А. – ст. 5 курсу, гр. ФУПО_{звнм}-11

Науковий керівник – к.е.н, доцент Мацедонська Н.В.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

У сучасних умовах, коли в країні відбувається процес децентралізації, гостро постає питання удосконалення бюджетного планування. Слід зазначити, що бюджетне планування є складовою бюджетного процесу. Ось чому від його організації, наукового підходу, обґрунтованості і реальності залежить вирішення соціально-економічних завдань держави. Тому дане питання є актуальним.

Питання, пов'язані з розробкою теоретичних та практичних основ бюджетного планування, досліджуються у працях вітчизняних вчених, серед яких: Т. Бабича, С. Булгакової, О. Василика, В. Дем'янишина, О. Зварича, О. Кириленко, С. Юрія та інших.

Незважаючи на те, що ці питання об'єктом дослідження вітчизняних вчених, в науковій літературі недостатньо приділено уваги середньостроковому плануванню з використанням програмно-цільового методу бюджетування.

На сьогоднішній день в Україні застосовується програмно-цільовий метод планування, який ґрунтується на нормативно-правовій базі. Але слід звернути увагу на те, що він має цілу низку проблем як

методичного характеру, так і практичного. Саме це, в свою чергу, обмежує його належне застосування. Це пов'язано, в першу чергу, з тим, що цей метод застосовується відокремлено від інших інструментів макроекономічної та фінансової політики, а саме, у процесі планування поточного бюджету у розрізі бюджетних програм.

По-друге, він має бути взаємопов'язаний з програмою соціально-економічного розвитку країни в цілому як на середньостроковий період, так і на довгостроковий [1]. На нашу думку, бюджетні програми повинні розроблятися, враховуючи національні пріоритети, з урахуванням потенціальних фінансових можливостей державного бюджету.

Ось чому основною метою програмно-цільового методу планування має бути досягнення результатів бюджетної політики та отримання управлінського результату. Сьогодні це набуває особливого значення, коли відбувається бюджетна децентралізація, тобто об'єднання територіальних громад з передачею певних державних повноважень та бюджетних коштів. Завдяки програмно-цільовому методу відбувається реалізація бюджетної політики,

визначаються пріоритети у плануванні та розподілі бюджетних коштів, здійснюється ефективність управління бюджетними ресурсами.

З прийняттям Бюджетного кодексу України [2] була ухвалена Концепція застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі. Головною метою цієї Концепції є встановлення зв'язку між бюджетними коштами, що виділені із бюджету та результативністю і ефективністю їх використання. Завдяки Концепції чітко визначенні елементи програмно-цільового методу планування:

- розробка бюджету у розрізі бюджетних програм;
- визначення відповідальних бюджетних програм;
- взаємозв'язок кодів бюджетних програм з кодами функціональної класифікації видатків бюджету;
- чітке визначення мети, завдання, основних напрямів діяльності, оцінка результативності програми;
- розробка та впровадження середньострокового бюджетного планування;

- формування паспорту бюджетної програми.

Застосування програмно-цільового методу передбачає не лише розробку бюджетних програм та забезпечення їх фінансування на поточний рік, але й планування продовження їх реалізації на перспективу з метою забезпечення досягнення кінцевих суспільно значущих результатів.

У процесі формування і виконання бюджету запровадження програмно-цільового методу передбачає реалізацію певних етапів (рис.1).

Зазначимо, що основним завданням бюджетного планування є макроекономічна та макрофінансова стабільність країни за умов оптимального соціального забезпечення населення; визначення реальних джерел надходження за доходами бюджетів усіх рівнів; обґрунтований розподіл коштів за напрямками та між регіонами бюджетних видатків; формування резервного фонду на непередбачені заходи тощо.

Рис. 1. Формування та виконання бюджету на основі застосування ПЦМ [3]

Слід звернути увагу на те, що сьогодні в країні не має чіткого взаємозв'язку між державним та бюджетним плануванням. Як наслідок, державна програма соціально-економічного розвитку країни затверджуються без урахування бюджетних (фінансових) можливостей, при цьому бюджетне планування не враховує пріоритетні напрями цієї політики. Ось чому у Законі України про Державний бюджет на відповідний рік фінансуються ті програми, які включені до бюджетних програм. Таким чином, не відбуваються стикування між державним і бюджетним плануванням, що впливає на

корективність управління фінансовими ресурсами держави та результативність бюджетного планування.

Ми вважаємо, що бюджетне планування на середньострокову перспективу вплине на взаємозв'язок цих програм, а програмно-цільовий метод буде засобом забезпечення використання стратегічних планів розвитку країни. Крім цього він є інструментом підвищення ефективності бюджетного процесу та ефективного управління бюджетними коштами як на державному, так і на місцевому рівні в контексті комплексного впровадження програмно-цільового методу бюджетування.

Література

1. Боголіб Т. С. Середньострокове бюджетне планування як бюджетний механізм стимулювання економічної активності в Україні / Т. С. Боголіб // Інвестиції: практика і досвід. – 2011. – №12. – С.121-125.
2. Бюджетний кодекс України (зі змінами від 05.01.2017 р. №1801-VIII): Закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
3. Зварич О. Середньострокове бюджетне прогнозування як складова бюджетного процесу / О. Зварич // Фінанси та банківська справа. Вісник КНТЕУ. – 2011. – №5. – С.44-58.